

Bölüm 15

ÇOCUKLARDA VE ADELOSANLARDA GÖRÜLEN GİNGİVAL VE PERİODONTAL HASTALIKLAR

Seçil ÇALIŞKAN¹

Giriş

Tıbbi sözlüklere bakıldığında periodonsiyum terimi Yunancadan gelmektedir ve peri- etrafında, -odons ise diş anlamındadır. Kelime tam şeklinde çevrildiğinde diş etrafında anlamına gelmektedir. Periodonsiyum, dişeti, sement, periodontal ligament ve alveol kemiği gibi destek dokulardan oluşmaktadır (Al-Ghutaimel, Riba, Al-Kahtani, & Al-Duhaimi, 2014).

Çocuklarda ve ergenlerde periodontal hastalıkların tanı ve tedavisinin önemi Bimstein tarafından aşağıda belirtildiği şekilde özetlenmiştir;

1. Periodontal hastalıkların şiddeti ve prevalansı yüksektir.
2. Çocuklarda başlangıç aşamasındaki periodontal hastalıklar ileri yaşlarda daha şiddetli formlara dönüşebilir.
3. Periodontal hastalıklar ve sistemik hastalıklar arasında ilişki vardır.
4. Periodontal hastalıklar açısından risk altındaki hastalar ve aileler tanımlanabilir böylelikle özel koruyucu ya da tedavi edici programlara dahil edilebilir.
5. Periodontal hastalıkların erken dönemde önlenmesi ve tedavisi göreceli olarak basit ve etkilidir (Bimstein, 1991; Çalışır & Akpınar, 2013).

Süt dişlerindeki periodonsiyumun çeşitli yönleri ile daimi dentisyondan farklılıklar gösterdiği bulunmuştur. Süt dişlerinde dişeti epiteli daha ince, daha kırmızı, vasküler, gevşek yapıdadır ve striplingden yoksundur (Al-Ghutaimel et al., 2014). Çocuklarda yapışık dişeti genişliği yaşla birlikte artmaktadır (Pari, Ilango, Subbareddy, Katamreddy, & Parthasarthy, 2014). Ayrıca çocuklarda periodontal ligament daha geniştir ve lif içeriği yoğunluğu daha azdır. Süt dişlenmede alveol kemiğinde trabekül yapısı ve kalsifikasyon daha azdır, daha fazla kan teminini ve lenfatik drenajı sağlayan kemik iliği boşluklarını içermektedir. Moleküler düzeyde bakıldığında bazı araştırmacılar süt dişlerinin odontoklast bağlanması kolaylaştıran daha fazla sialoprotein ve osteoprotein içerdiklerini bildirmiştir (Al-Ghutaimel et al., 2014).

Günümüzde periodontal hastalıklar çocuklarda, ergenlerde ve erişkinlerde günümüzde her durumda görülebildiği kabul edilen bir grup hastalık olarak tanımlan-

¹Doktor Öğretim Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Pedodonti Anabilim Dalı, sclctn@hotmail.com

Etiyolojisinde civa toksisite reaksiyonu ya da civa patolojisi yatmaktadır (T. J. Oh et al., 2002).

Periodontal hastalıklar, çocuk ve ergenleri etkileyen en sık görülen hastalıklardan biridir. Diş hekimleri, bu rahatsızlıkların her birinin prevalansı, tanısal özellikleri, mikrobiyolojisi, konak ile ilişkili faktörleri ve tedavi yönetimlerinin farkında olmalıdır. Periodontal hastalıkların primer etyolojisinin bakteriyel plak olduğu iyi bilinmektedir. Bununla birlikte, erken başlangıçlı periodontitis (veya agresif periodontitis) görülen hastalar sıklıkla nötrofil disfonksiyonu başta olmak üzere bozulmuş immün sisteme sahiptir. Bu nedenle, genç bireylerde periodontal hastalıkların tedavi zamanı önemlidir, diş hekimi mevcut savunma mekanizmalarını etkileyebilecek sistemik hastalıkların farkında olmalıdır. Ek olarak, sık rastlanan oral lezyonların derhal tanımlanması ve tedavi edilmesi gerekir.

Kaynakça

- 1999 International International Workshop for a Classification of Periodontal Diseases and Conditions. Papers. Oak Brook, Illinois, October 30-November 2, 1999. (1999). *Ann Periodontol*, 4(1), i, 1-112. doi:10.1902/annals.1999.4.1.i
- Al-Ghutaimel, H., Riba, H., Al-Kahtani, S., & Al-Duhaimi, S. (2014). Common periodontal diseases of children and adolescents. *Int J Dent*, 2014, 850674. doi:10.1155/2014/850674
- Albandar, J. M. (2002). Global risk factors and risk indicators for periodontal diseases. *Periodontol* 2000, 29, 177-206.
- Albandar, J. M., Brown, L. J., Brunelle, J. A., & Loe, H. (1996). Gingival state and dental calculus in early-onset periodontitis. *J Periodontol*, 67(10), 953-959. doi:10.1902/jop.1996.67.10.953
- Albandar, J. M., Brown, L. J., & Loe, H. (1997). Clinical features of early-onset periodontitis. *J Am Dent Assoc*, 128(10), 1393-1399.
- AYASLIOĞLU, E., AYDINTUÇ, O., ALAÇAYIR, İ., Ertürk, A., & Düzgün, N. (1999). EL PARMAKLARINDA GANGREN GELİŞEN BİR VVEGENER GRANÜLOMATOZU OLGUSU (BİR WEGENER GRANÜLOMATOZU OLGUSU). *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 52(01).
- Beste ÖZGÜR, A. S. A. (2016). Çocuk Diş Hekimliğinde Dişeti Hastalıkları ile Sistemik Hastalıkların İlişkisi. *Türkiye Klinikleri J Pediatr Dent-Special Topics*, 2(2), 8-17.
- Bimstein, E. (1991). Periodontal health and disease in children and adolescents. *Pediatr Clin North Am*, 38(5), 1183-1207.
- Clerehugh, V., Seymour, G., Bird, P., Cullinan, M., Drucker, D., & Worthington, H. (1997). The detection of *Actinobacillus actinomycetemcomitans*, *Porphyromonas gingivalis* and *Prevotella intermedia* using an ELISA in an adolescent population with early periodontitis. *J Clin Periodontol*, 24(1), 57-64.
- Clerehugh, V., & Tugnait, A. (2001). Diagnosis and management of periodontal diseases in children and adolescents. *Periodontology* 2000, 26(1), 146-168.
- Çalışır, M., & Akpınar, A. (2013). Çocuklarda ve adolesanlarda periodontal hastalıklar. *Cumhuriyet Dental Journal*, 16(3), 226-234.
- Day, C. M., & Shourie, K. (1949). A roentgenographic survey of periodontal disease in India. *The Journal of the American Dental Association*, 39(5), 572-588.
- DeAngelo, S., Murphy, J., Claman, L., Kalmar, J., & Leblebicioglu, B. (2007). Hereditary gingival fibromatosis-A Review. *COMPENDIUM-NEWTOWN-*, 28(3), 138.
- Hamlet, S., Ellwood, R., Cullinan, M., Worthington, H., Palmer, J., Bird, P., . . . Seymour, G. (2004). Persistent colonization with *Tannerella forsythensis* and loss of attachment in adolescents. *Journal of dental research*, 83(3), 232-235.
- Harokopakis-Hajishengallis, E. (2007). Physiologic root resorption in primary teeth: molecular and histological events. *Journal of oral science*, 49(1), 1-12.
- Hart, T. C., & Shapira, L. (1994). Papillon-Lefèvre syndrome. *Periodontology* 2000, 6(1), 88-100.
- Izumi, Y., Sugiyama, S., Shinozuka, O., Yamazaki, T., Ohyama, T., & Ishikawa, I. (1989). Defective neutrophil chemotaxis in Down's syndrome patients and its relationship to periodontal destruction. *Journal of periodontology*, 60(5), 238-242.

Diş Hekimliği

- J. R. Pinkham, P. S. C., H. W. Fields, D. J. McTigue, & Nowak, A. A. (2005). *Pediatric Dentistry*: Elsevier Saunders.
- Lalla, E., Cheng, B., Lal, S., Kaplan, S., Softness, B., Greenberg, E., . . . Lamster, I. (2007). Diabetes-related parameters and periodontal conditions in children. *Journal of periodontal research*, 42(4), 345-349.
- Leggott, P. J., Robertson, P., Greenspan, D., Wara, D., & Greenspan, J. S. (1987). Oral manifestations of primary and acquired immunodeficiency diseases in children. *Pediatr Dent*, 9(2), 98-104.
- Mealey, B. L. (1996). Periodontal implications: medically compromised patients. *Ann Periodontol*, 1(1), 256-321.
- Meyle, J., & Gonzales, J. R. (2001). Influences of systemic diseases on periodontitis in children and adolescents. *Periodontology* 2000, 26(1), 92-112.
- Nakagawa, S., Fujii, H., Machida, Y., & Okuda, K. (1994). A longitudinal study from prepuberty to puberty of gingivitis. *J Clin Periodontol*, 21(10), 658-665.
- Nishida, M., Grossi, S. G., Dunford, R. G., Ho, A. W., Trevisan, M., & Genco, R. J. (2000). Dietary vitamin C and the risk for periodontal disease. *Journal of periodontology*, 71(8), 1215-1223.
- Oh, T. J., Eber, R., & Wang, H. L. (2002). Periodontal diseases in the child and adolescent. *J Clin Periodontol*, 29(5), 400-410.
- Oh, T. J., Eber, R., & Wang, H. L. (2002). Periodontal diseases in the child and adolescent. *J Clin Periodontol*, 29(5), 400-410.
- Pari, A., Ilango, P., Subbareddy, V., Katamreddy, V., & Parthasarthy, H. (2014). Gingival diseases in childhood - a review. *J Clin Diagn Res*, 8(10), ZE01-04. doi:10.7860/jcdr/2014/9004.4957
- Pihlstrom, B. L., Michalowicz, B. S., & Johnson, N. W. (2005). Periodontal diseases. *The Lancet*, 366(9499), 1809-1820.
- Seymour, R., Thomason, J., & Ellis, J. (1996). The pathogenesis of drug-induced gingival overgrowth. *J Clin Periodontol*, 23(3), 165-175.
- Socransky, S. S., Smith, C., & Haffajee, A. D. (2002). Subgingival microbial profiles in refractory periodontal disease. *J Clin Periodontol*, 29(3), 260-268.
- Syrjänen, S. (1992). Viral infections in oral mucosa. *European Journal of Oral Sciences*, 100(1), 17-31.
- Tinanoff, N., Tempro, P., & Maderazo, E. G. (1995). Dental treatment of Papillon-Lefèvre syndrome: 15-year follow-up. *J Clin Periodontol*, 22(8), 609-612.
- Watanabe, H., Goseki-Sone, M., Iimura, T., Oida, S., Orimo, H., & Ishikawa, I. (1999). Molecular diagnosis of hypophosphatasia with severe periodontitis. *Journal of periodontology*, 70(6), 688-691.
- YILDIRIM, D. T. T., & Filiz, A. (2011). Agresif periodontitis. *Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi*, 2011(4).
- Zachrisson, S., & Zachrisson, B. U. (1972). Gingival condition associated with orthodontic treatment. *Angle Orthod*, 42(1), 26-34. doi:10.1043/0003-3219(1972)042<0026:Gcawot>2.0.Co;2